

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīpiṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών (3. Saṃyutta Nikāya)

3. Το βιβλίο των συναθροισμάτων (3. Khandhavaggo)

3. Συνδεδεμένες ομιλίες για τις απόψεις (3. Diṭṭhisamyuttaṃ)

[SN 24.1-96, PTS 3.202-3.279]

PaliVerse

3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών

3. Το βιβλίο των συναθροισμάτων

3. Συνδεδεμένες ομιλίες για τις απόψεις

1. Το κεφάλαιο για την είσοδο στο ρεύμα

1. Η ομιλία για τον άνεμο

206. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν, τα ποτάμια δεν ρέουν, οι έγκυες δεν γεννούν, ο ήλιος και η σελήνη δεν ανατέλλουν ούτε δύουν, στερεά σαν στύλος';»

«Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος είναι ο οδηγός, ο Ευλογημένος είναι το καταφύγιο. Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας ευδοκήσει ο ίδιος ο Ευλογημένος να εξηγήσει το νόημα αυτών που ειπώθηκαν. Αφού ακούσουν από τον Ευλογημένο, οι μοναχοί θα το θυμούνται». «Τότε λοιπόν, μοναχοί, ακούστε, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν, τα ποτάμια δεν ρέουν, οι έγκυες δεν γεννούν, ο ήλιος και η σελήνη δεν ανατέλλουν ούτε δύουν, στερεά σαν στύλος'. Όταν υπάρχει αίσθημα... κ.λπ... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν, τα ποτάμια δεν ρέουν, οι έγκυες δεν γεννούν, ο ήλιος και η σελήνη δεν ανατέλλουν ούτε δύουν, στερεά σαν στύλος'. Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδική, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;» «Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν, τα ποτάμια δεν ρέουν, οι έγκυες δεν γεννούν, ο ήλιος και η σελήνη δεν ανατέλλουν ούτε δύουν, στερεά σαν στύλος';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Το αίσθημα είναι μόνιμο ή παροδικό;»... «η αντίληψη... οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδική, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;» «Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν, τα ποτάμια δεν ρέουν, οι έγκυες δεν γεννούν, ο ήλιος και η σελήνη δεν ανατέλλουν ούτε δύουν, στερεά σαν στύλος';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Και αυτό που έχει ιδωθεί, ακουστεί, αισθανθεί, γνωστεί, επιτευχθεί, αναζητηθεί, εξερευνηθεί με τον νου, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;» «Παροδική, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;» «Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που

είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν, τα ποτάμια δεν ρέουν, οι έγκυες δεν γεννούν, ο ήλιος και η σελήνη δεν ανατέλλουν ούτε δύουν, στερεά σαν στύλος';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Όταν, μοναχοί, σε έναν ευγενή μαθητή η αβεβαιότητα σε αυτές τις θέσεις έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για τον υπαρξιακό πόνο έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για την προέλευση του υπαρξιακού πόνου έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για την παύση του υπαρξιακού πόνου έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου έχει εγκαταλειφθεί - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Πρώτο.

2. Η ομιλία «αυτό είναι δικό μου»

207. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... «Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου'. Όταν υπάρχει αίσθημα... κ.λπ... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου'».

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... «το αίσθημα... η αντίληψη... οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Και αυτό που έχει ιδωθεί, ακουστεί, αισθανθεί, γνωστεί, επιτευχθεί, αναζητηθεί, εξερευνηθεί με τον νου, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;» «Παροδική, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;» «Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Όταν, μοναχοί, σε έναν ευγενή μαθητή η αβεβαιότητα σε αυτές τις θέσεις έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για τον υπαρξιακό πόνο έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η αβεβαιότητά του για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου έχει εγκαταλειφθεί - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Δεύτερο.

3. Η ομιλία «αυτός είναι ο εαυτός μου»

208. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'αυτός ο εαυτός είναι ο κόσμος, αυτός πεθαίνοντας θα είμαι μόνιμος, σταθερός, αιώνιος, αναλλοίωτος';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ...

«Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'αυτός ο εαυτός είναι ο κόσμος, αυτός πεθαίνοντας θα είμαι μόνιμος, σταθερός, αιώνιος, αναλλοίωτος'. Όταν υπάρχει αίσθημα... κ.λπ... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'αυτός ο εαυτός είναι ο κόσμος, αυτός πεθαίνοντας θα είμαι μόνιμος, σταθερός, αιώνιος, αναλλοίωτος'».

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδική, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'αυτός ο εαυτός... κ.λπ... αναλλοίωτος'; «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Το αίσθημα... η αντίληψη... οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδική, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'αυτός ο εαυτός... κ.λπ... αναλλοίωτος';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Και αυτό που έχει ιδωθεί, ακουστεί, αισθανθεί, γνωστεί, επιτευχθεί, αναζητηθεί, εξερευνηθεί με τον νου, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'αυτός ο εαυτός είναι ο κόσμος, αυτός πεθαίνοντας θα είμαι μόνιμος, σταθερός, αιώνιος, αναλλοίωτος';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Όταν, μοναχοί, σε έναν ευγενή μαθητή η αβεβαιότητα σε αυτές τις θέσεις έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για τον υπαρξιακό πόνο έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η αβεβαιότητά του για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου έχει εγκαταλειφθεί - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Τρίτη.

4. Η ομιλία «δεν θα υπήρχα»

209. Προέλευση στη Σαβάττι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'αν δεν υπήρχα, δεν θα υπήρχε για μένα· αν δεν είχε υπάρξει, δεν θα υπάρξει για μένα';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ...

«Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'αν δεν υπήρχα, δεν θα υπήρχε για μένα· αν δεν είχε υπάρξει, δεν θα υπάρξει για μένα'. Όταν υπάρχει αίσθημα... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'αν δεν υπήρχα, δεν θα υπήρχε για μένα· αν δεν είχε υπάρξει, δεν θα υπάρξει για μένα'».

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'αν δεν υπήρχα, δεν θα υπήρχε για μένα· αν δεν είχε υπάρξει, δεν θα υπάρξει για μένα'; «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Το αίσθημα... η αντίληψη... οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'αν δεν υπήρχα, δεν θα υπήρχε για μένα· αν δεν είχε υπάρξει, δεν θα υπάρξει για μένα';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Και αυτό που έχει ιδωθεί, ακουστεί, αισθανθεί, γνωστεί,

επιτευχθεί, αναζητηθεί, εξερευνηθεί με τον νου, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'αν δεν υπήρχα, δεν θα υπήρχε για μένα· αν δεν είχε υπάρξει, δεν θα υπάρξει για μένα'; «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Όταν, μοναχοί, σε έναν ευγενή μαθητή η αβεβαιότητα σε αυτές τις θέσεις έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για τον υπαρξιακό πόνο έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η αβεβαιότητά του για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου έχει εγκαταλειφθεί - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Τέταρτο.

5. Ομιλία για το «δεν υπάρχει δοσμένο»

210. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'δεν υπάρχει δωρεά, δεν υπάρχει θυσία, δεν υπάρχει προσφορά, δεν υπάρχει καρπός και επακόλουθο των καλών και κακών πράξεων· δεν υπάρχει αυτός ο κόσμος, δεν υπάρχει άλλος κόσμος, δεν υπάρχει μητέρα, δεν υπάρχει πατέρας, δεν υπάρχουν όντα με αυθόρμητη γέννηση· δεν υπάρχουν στον κόσμο ασκητές και βραχμάνοι που έχουν φτάσει σωστά και ασκούνται ορθά, οι οποίοι έχοντας οι ίδιοι κατανοήσει πλήρως αυτόν τον κόσμο και τον άλλο κόσμο με άμεση γνώση, τους διακηρύσσουν. Αυτός ο άνθρωπος αποτελείται από τα τέσσερα μεγάλα στοιχεία· όταν πεθαίνει, η γη πηγαίνει και επιστρέφει στο σύνολο της γης, το νερό πηγαίνει και επιστρέφει στο σύνολο του νερού, η θερμότητα πηγαίνει και επιστρέφει στο σύνολο της θερμότητας, ο αέρας πηγαίνει και επιστρέφει στο σύνολο του αέρα. Οι ικανότητες μεταβαίνουν στον χώρο. Τέσσερις άνδρες με το ανάκλιντρο ως πέμπτο μεταφέρουν τον νεκρό. Τα βήματα φαίνονται μέχρι το νεκροταφείο. Τα οστά γίνονται γκριζωπά. Οι προσφορές καταλήγουν σε στάχτη. Η δωρεά είναι θεσπισμένη από ανόητους. Αυτών που διακηρύσσουν ότι κάτι υπάρχει, τα λόγια είναι κενά, ψευδή, φλυαρία. Τόσο ο αδαής όσο και ο σοφός με τη διάλυση του σώματος εκμηδενίζονται, καταστρέφονται, δεν υπάρχουν μετά το θάνατο';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... «Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'δεν υπάρχει δωρεά, δεν υπάρχει θυσία... κ.λπ... με τη διάλυση του σώματος εκμηδενίζονται, καταστρέφονται, δεν υπάρχουν μετά το θάνατο'. Όταν υπάρχει αίσθημα... κ.λπ... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'δεν υπάρχει δωρεά, δεν υπάρχει θυσία... κ.λπ... με τη διάλυση του σώματος εκμηδενίζονται, καταστρέφονται, δεν υπάρχουν μετά το θάνατο'.»

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'δεν υπάρχει δωρεά, δεν υπάρχει θυσία... κ.λπ... με τη διάλυση του σώματος εκμηδενίζονται, καταστρέφονται, δεν υπάρχουν μετά το θάνατο';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Το αίσθημα... η αντίληψη... οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'δεν υπάρχει δωρεά, δεν υπάρχει θυσία... κ.λπ... με τη διάλυση του σώματος εκμηδενίζονται, καταστρέφονται, δεν

υπάρχουν μετά το θάνατο';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Και αυτό που έχει ιδωθεί, ακουστεί, αισθανθεί, γνωστεί, επιτευχθεί, αναζητηθεί, εξερευνηθεί με τον νου, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'δεν υπάρχει δωρεά, δεν υπάρχει θυσία... κ.λπ... αυτών που διακηρύσσουν ότι κάτι υπάρχει· τόσο ο αδαής όσο και ο σοφός με τη διάλυση του σώματος εκμηδενίζονται, καταστρέφονται, δεν υπάρχουν μετά το θάνατο';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Όταν, μοναχοί, σε έναν ευγενή μαθητή η αβεβαιότητα σε αυτές τις θέσεις έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για τον υπαρξιακό πόνο έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η αβεβαιότητά του για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου έχει εγκαταλειφθεί - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Πέμπτο.

6. Ομιλία για αυτόν που πράττει

211. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'σε αυτόν που πράττει ή διατάζει να πραχθεί, σε αυτόν που κόβει ή διατάζει να κοπεί, σε αυτόν που βασανίζει ή διατάζει να βασανιστεί, σε αυτόν που προκαλεί θλίψη ή διατάζει να προκληθεί θλίψη, σε αυτόν που εξαντλεί ή διατάζει να εξαντληθεί, σε αυτόν που τρομοκρατεί ή διατάζει να τρομοκρατηθεί, σε αυτόν που σκοτώνει έμβια όντα, σε αυτόν που παίρνει το μη δοσμένο, σε αυτόν που διαρρηγνύει τοίχους, σε αυτόν που διαπράττει μεγάλη ληστεία, σε αυτόν που ληστεύει ένα σπίτι, σε αυτόν που ενεδρεύει στο δρόμο, σε αυτόν που πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, σε αυτόν που ψεύδεται - σε αυτόν που πράττει δεν διαπράττεται κακό. Ακόμη κι αν κάποιος με έναν τροχό με κοφτερή λεπίδα ξυραφιού θα έκανε όλα τα έμβια όντα αυτής της γης έναν σωρό κρέατος, έναν όγκο κρέατος, δεν υπάρχει από αυτό κακό, δεν υπάρχει προέλευση κακού. Ακόμη κι αν κάποιος πήγαινε στη νότια όχθη του Γάγγη· σκοτώνοντας και διατάζοντας να σκοτωθούν, κόβοντας και διατάζοντας να κοπούν, βασανίζοντας και διατάζοντας να βασανιστούν, δεν υπάρχει από αυτό κακό, δεν υπάρχει προέλευση κακού. Ακόμη κι αν κάποιος πήγαινε στη βόρεια όχθη του Γάγγη· δίνοντας και διατάζοντας να δοθούν, θυσιάζοντας και διατάζοντας να θυσιαστούν, δεν υπάρχει από αυτό αξιέπαινη πράξη, δεν υπάρχει προέλευση αξιέπαινης πράξης. Με τη δωρεά, με τον αυτοέλεγχο, με την αυτοσυγκράτηση, με την αληθινή ομιλία δεν υπάρχει αξιέπαινη πράξη, δεν υπάρχει προέλευση αξιέπαινης πράξης';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... «Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'σε αυτόν που πράττει ή διατάζει να πραχθεί... κ.λπ... δεν υπάρχει αξιέπαινη πράξη, δεν υπάρχει προέλευση αξιέπαινης πράξης'. Όταν υπάρχει αίσθημα... κ.λπ... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'σε αυτόν που πράττει ή διατάζει να πραχθεί... κ.λπ... δεν υπάρχει αξιέπαινη πράξη, δεν υπάρχει προέλευση αξιέπαινης πράξης'.»

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'σε αυτόν που πράττει... κ.λπ... δεν υπάρχει αξιέπαινη πράξη, δεν υπάρχει προέλευση αξιέπαινης πράξης';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Το αίσθημα... η αντίληψη...

οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'σε αυτόν που πράττει ή διατάζει ναπραχθεί... κ.λπ... δεν υπάρχει αξιέπαινη πράξη, δεν υπάρχει προέλευση αξιέπαινης πράξης';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Και αυτό που έχει ιδωθεί, ακουστεί, αισθανθεί, γνωστεί, επιτευχθεί, αναζητηθεί, εξερευνηθεί με τον νου, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'σε αυτόν που πράττει ή διατάζει ναπραχθεί... κ.λπ... δεν υπάρχει αξιέπαινη πράξη, δεν υπάρχει προέλευση αξιέπαινης πράξης';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Όταν, μοναχοί, σε έναν ευγενή μαθητή η αβεβαιότητα σε αυτές τις θέσεις έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για τον υπαρξιακό πόνο έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η αβεβαιότητά του για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου έχει εγκαταλειφθεί - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Έκτο.

7. Ομιλία για την αιτία

212. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'Δεν υπάρχει αιτία, δεν υπάρχει συνθήκη για τη μόλυνση των όντων. Χωρίς αιτία, χωρίς συνθήκη τα όντα μολύνονται. Δεν υπάρχει αιτία, δεν υπάρχει συνθήκη για τον εξαγνισμό των όντων. Χωρίς αιτία, χωρίς συνθήκη τα όντα εξαγνίζονται. Δεν υπάρχει δύναμη, δεν υπάρχει ενεργητικότητα, δεν υπάρχει ανθρώπινο σθένος, δεν υπάρχει ανθρώπινη προσπάθεια. Όλα τα όντα, όλα τα έμβια όντα, όλα τα δημιουργήματα, όλες οι ψυχές είναι ανίσχυρα, χωρίς δύναμη, χωρίς ενεργητικότητα, μεταμορφωμένα από τη μοίρα, τη σύμπτωση και τη φύση, και βιώνουν ευτυχία και δυστυχία στις έξι τάξεις γέννησης';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... «Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'Δεν υπάρχει αιτία, δεν υπάρχει συνθήκη... κ.λπ... βιώνουν ευτυχία και δυστυχία'. Όταν υπάρχει αίσθημα... κ.λπ... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'Δεν υπάρχει αιτία, δεν υπάρχει συνθήκη... κ.λπ... βιώνουν ευτυχία και δυστυχία'.»

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'Δεν υπάρχει αιτία, δεν υπάρχει συνθήκη... κ.λπ... βιώνουν ευτυχία και δυστυχία';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Το αίσθημα... η αντίληψη... οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'Δεν υπάρχει αιτία, δεν υπάρχει συνθήκη... κ.λπ... βιώνουν ευτυχία και δυστυχία';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Και αυτό που έχει ιδωθεί, ακουστεί, αισθανθεί, γνωστεί, επιτευχθεί, αναζητηθεί, εξερευνηθεί με τον νου, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'Δεν υπάρχει αιτία, δεν υπάρχει συνθήκη... κ.λπ... βιώνουν ευτυχία και δυστυχία';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Όταν, μοναχοί, σε έναν ευγενή μαθητή η αβεβαιότητα σε αυτές τις θέσεις έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για τον υπαρξιακό πόνο έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η αβεβαιότητά του για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου έχει εγκαταλειφθεί - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Έβδομη.

8. Ομιλία για τη μεγάλη άποψη

213. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'αυτά τα επτά σώματα είναι αδημιούργητα, χωρίς δημιουργό, άπλαστα, χωρίς πλάστη, άγονα, σταθερά σαν κορυφή βουνού, στερεά σαν στύλος· αυτά δεν κινούνται, δεν μεταβάλλονται, δεν βλάπτουν το ένα το άλλο· δεν είναι ικανά να προκαλέσουν το ένα στο άλλο ευτυχία ή δυστυχία ή ευτυχία και δυστυχία. Ποια είναι τα επτά; Το σώμα της γης, το σώμα του νερού, το σώμα της φωτιάς, το σώμα του αέρα, η ευτυχία, η δυστυχία και η ψυχή ως έβδομο. Αυτά τα επτά σώματα είναι αδημιούργητα, χωρίς δημιουργό, άπλαστα, χωρίς πλάστη, άγονα, σταθερά σαν κορυφή βουνού, στερεά σαν στύλος· αυτά δεν κινούνται, δεν μεταβάλλονται, δεν βλάπτουν το ένα το άλλο· δεν είναι ικανά να προκαλέσουν το ένα στο άλλο ευτυχία ή δυστυχία ή ευτυχία και δυστυχία. Ακόμη και αυτός που κόβει το κεφάλι με κοφτερό μαχαίρι, ούτε αυτός αφαιρεί τη ζωή κανενός· το μαχαίρι απλώς περνά μέσα από το κενό ανάμεσα στα επτά σώματα. Υπάρχουν δεκατέσσερις εκατοντάδες χιλιάδες κύριων τρόπων αναπαραγωγής, και εξήντα εκατοντάδες, και έξι εκατοντάδες, και πέντε εκατοντάδες πράξεων, και πέντε πράξεις, και τρεις πράξεις, και μία πράξη, και μισή πράξη, και εξήντα δύο πρακτικές, και εξήντα δύο ενδιαμέσοι κοσμικοί κύκλοι, και έξι τάξεις γέννησης, και οκτώ ανθρώπινα επίπεδα, και σαράντα εννέα εκατοντάδες γυμνών ασκητών, και σαράντα εννέα εκατοντάδες περιπλανώμενων ασκητών, και σαράντα εννέα εκατοντάδες κατοικιών δρακόντων, και είκοσι εκατοντάδες ικανοτήτων, και τριάντα εκατοντάδες κολάσεων, και τριάντα έξι στοιχεία σκόνης, και επτά μήτρες συνειδητών όντων, και επτά μήτρες ασυνειδητών όντων, και επτά μήτρες κομβωτών φυτών, και επτά θεοί, και επτά άνθρωποι, και επτά δαίμονες, και επτά λίμνες, και επτά κόμποι, και επτά γκρεμοί, και επτά εκατοντάδες γκρεμών, και επτά όνειρα, και επτά εκατοντάδες ονείρων, και ογδόντα τέσσερις εκατοντάδες χιλιάδες μεγάλων κοσμικών κύκλων, τους οποίους αφού διανύσουν περιπλανώμενοι και μεταναστεύοντας, τόσο ο αδαής όσο και ο σοφός θα τερματίσουν τον πόνο. Εκεί δεν υπάρχει το εξής: «Με αυτή την ηθική ή την ασκητική πρακτική ή τον αυστηρό ασκητισμό ή την άγια ζωή θα ωριμάσω την ανώριμη πράξη· ή θα τερματίσω την ώριμη πράξη βιώνοντάς την ξανά και ξανά»· έτσι δεν υπάρχει· η ευτυχία και η δυστυχία είναι μετρημένες σαν με δοχείο, η περιπλάνηση στον κύκλο των επαναγεννήσεων έχει όριο· δεν υπάρχει μείωση ή αύξηση, δεν υπάρχει ανύψωση ή υποβάθμιση. Όπως ακριβώς ένα κουβάρι νήμα όταν πεταχτεί κυλάει ξετυλιγόμενο· έτσι ακριβώς τόσο ο αδαής όσο και ο σοφός ξετυλιγόμενοι διανύουν την ευτυχία και τη δυστυχία';»

«Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... «Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'αυτά τα επτά σώματα είναι αδημιούργητα, χωρίς δημιουργό... κ.λπ... διανύουν την ευτυχία και τη δυστυχία'. Όταν υπάρχει αίσθημα... κ.λπ... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει

συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'αυτά τα επτά σώματα είναι αδημιούργητα, χωρίς δημιουργό... κ.λπ... διανύουν την ευτυχία και τη δυστυχία'». «Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... «Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'αυτά τα επτά σώματα είναι αδημιούργητα, χωρίς δημιουργό... κ.λπ... διανύουν την ευτυχία και τη δυστυχία';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Και αυτό που έχει ιδωθεί, ακουστεί, αισθανθεί, γνωστεί, επιτευχθεί, αναζητηθεί, εξερευνηθεί με τον νου, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'αυτά τα επτά σώματα είναι αδημιούργητα, χωρίς δημιουργό... κ.λπ... ξετυλιγόμενοι διανύουν την ευτυχία και τη δυστυχία';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Όταν, μοναχοί, σε έναν ευγενή μαθητή η αβεβαιότητα σε αυτές τις θέσεις έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για τον υπαρξιακό πόνο έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η αβεβαιότητά του για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου έχει εγκαταλειφθεί - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Όγδοη.

9. Ομιλία για την αιωνιοκρατική άποψη

214. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο κόσμος είναι αιώνιος';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... «Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο κόσμος είναι αιώνιος'. Όταν υπάρχει αίσθημα... κ.λπ... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο κόσμος είναι αιώνιος'».

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'ο κόσμος είναι αιώνιος'; «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Το αίσθημα... η αντίληψη... οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'ο κόσμος είναι αιώνιος';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Και αυτό που έχει ιδωθεί, ακουστεί, αισθανθεί, γνωστεί, επιτευχθεί, αναζητηθεί, εξερευνηθεί με τον νου, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;» «Παροδική, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;» «Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'ο κόσμος είναι αιώνιος';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Όταν, μοναχοί, σε έναν ευγενή μαθητή η αβεβαιότητα σε αυτές τις θέσεις έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για τον υπαρξιακό πόνο έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η αβεβαιότητά του για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού

πόνου έχει εγκαταλειφθεί - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Ένατη.

10. Ομιλία για τη μη-αιωνιοκρατική άποψη

215. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο κόσμος είναι μη-αιώνιος';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... «Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί... κ.λπ... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'ο κόσμος είναι μη-αιώνιος'; «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Και αυτό που έχει ιδωθεί, ακουστεί, αισθανθεί, γνωστεί, επιτευχθεί, αναζητηθεί, εξερευνηθεί με τον νου, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'ο κόσμος είναι μη-αιώνιος';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Όταν, μοναχοί, σε έναν ευγενή μαθητή η αβεβαιότητα σε αυτές τις θέσεις έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για τον υπαρξιακό πόνο έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η αβεβαιότητά του για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου έχει εγκαταλειφθεί - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Δέκατη.

11. Ομιλία για το πεπερασμένο

216. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο κόσμος είναι πεπερασμένος';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Ενδέκατη.

12. Ομιλία για το άπειρο

217. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο κόσμος είναι άπειρος';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Δωδέκατη.

13. Ομιλία για το «η ψυχή είναι το ίδιο με το σώμα»

218. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'η ψυχή είναι το ίδιο με το σώμα';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Δέκατη τρίτη.

14. Ομιλία για το «η ψυχή είναι διαφορετική από το σώμα»

219. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'η ψυχή είναι κάτι άλλο και το σώμα κάτι άλλο';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Δέκατο τέταρτο.

15. Ομιλία για το «ο Ταθάγκατα υπάρχει»

220. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - "ο Τατχάγκατα υπάρχει μετά το θάνατο";» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Δέκατο πέμπτο.

16. Ομιλία για το «ο Ταθάγκατα δεν υπάρχει»

221. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - "ο Τατχάγκατα δεν υπάρχει μετά το θάνατο";» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Δέκατο έκτο.

17. Ομιλία για το «ο Ταθάγκατα υπάρχει και δεν υπάρχει»

222. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - "ο Τατχάγκατα και υπάρχει και δεν υπάρχει μετά το θάνατο";» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Δέκατο έβδομο.

18. Η ομιλία για το ότι ο Ταθάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει

223. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - "ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά το θάνατο";» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... «Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - "ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά το θάνατο"... κ.λπ...

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - "ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά το θάνατο";» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Και αυτό που έχει ιδωθεί, ακουστεί, αισθανθεί, γνωστεί, επιτευχθεί, αναζητηθεί, εξερευνηθεί με τον νου, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;» «Παροδική, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;» «Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - "ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά το θάνατο";» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Όταν, μοναχοί, σε έναν ευγενή μαθητή η αβεβαιότητα σε αυτές τις θέσεις έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για τον υπαρξιακό πόνο έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για την προέλευση του υπαρξιακού πόνου έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για την παύση του υπαρξιακού πόνου έχει εγκαταλειφθεί, η αβεβαιότητά του για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου έχει εγκαταλειφθεί - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση». Δέκατο όγδοο.

Το κεφάλαιο για την είσοδο στο ρεύμα.

Τέλος των δεκαοκτώ εξηγήσεων.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Άνεμος, αυτό είναι δικό μου, αυτός είναι ο εαυτός, αν δεν υπήρχε δεν θα υπήρχε για μένα·

Δεν υπάρχει, αυτός που πράττει, αιτία, και με τη μεγάλη άποψη όγδοο.

Ο κόσμος είναι αιώνιος, και μη-αιώνιος, και πεπερασμένος·

Και άπειρος, η ψυχή είναι το ίδιο με το σώμα·

Η ψυχή είναι κάτι άλλο και το σώμα κάτι άλλο.

Ο Τατχάγκατα υπάρχει μετά το θάνατο·

Ο Τατχάγκατα δεν υπάρχει μετά το θάνατο·

«Ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά τον θάνατο».

2. Το κεφάλαιο για το δεύτερο ταξίδι

1. Η ομιλία για τον άνεμο

224. Προέλευση στη Σαβάττι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν, τα ποτάμια δεν ρέουν, οι έγκυες δεν γεννούν, ο ήλιος και η σελήνη δεν ανατέλλουν ούτε δύουν, στερεά σαν στύλος';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... «Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν... κ.λπ... στερεά σαν στύλος'. Όταν υπάρχει αίσθημα... κ.λπ... όταν υπάρχει αντίληψη... κ.λπ... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν... κ.λπ... στερεά σαν στύλος'.»

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - οι άνεμοι δεν φυσούν... κ.λπ... στερεά σαν στύλος;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, μοναχοί, όταν υπάρχει δυστυχία, μέσω της προσκόλλησης στη δυστυχία, αφού προσκολληθεί στη δυστυχία, εγείρεται αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν... κ.λπ... στερεά σαν στύλος'.» «Το αίσθημα... η αντίληψη... οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη 'οι άνεμοι δεν φυσούν... κ.λπ... στερεά σαν στύλος';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, μοναχοί, όταν υπάρχει δυστυχία, μέσω της προσκόλλησης στη δυστυχία, αφού προσκολληθεί στη δυστυχία, θα εγειρόταν αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν, τα ποτάμια δεν ρέουν, οι έγκυες δεν γεννούν, ο ήλιος και η σελήνη δεν ανατέλλουν ούτε δύουν, στερεά σαν στύλος'.» Πρώτο.

225-240. Δέκατο έβδομο.

18. Η ομιλία για το ότι ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει

241. Προέλευση στη Σαβάττι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά το θάνατο';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... «Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της

προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά το θάνατο'. Όταν υπάρχει αίσθημα... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά το θάνατο'».

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά το θάνατο';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, μοναχοί, όταν υπάρχει δυστυχία, μέσω της προσκόλλησης στη δυστυχία, αφού προσκολληθεί στη δυστυχία, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά το θάνατο'». «Το αίσθημα... η αντίληψη... οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά το θάνατο';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, μοναχοί, όταν υπάρχει δυστυχία, μέσω της προσκόλλησης στη δυστυχία, αφού προσκολληθεί στη δυστυχία, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο Τατχάγκατα ούτε υπάρχει ούτε δεν υπάρχει μετά το θάνατο'». Δέκατο όγδοο.

19. Η ομιλία για τον υλικό εαυτό

242. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός έχει υλική μορφή, είναι υγιής μετά το θάνατο';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... «Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός έχει υλική μορφή, είναι υγιής μετά το θάνατο'. Όταν υπάρχει αίσθημα... κ.λπ... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός έχει υλική μορφή, είναι υγιής μετά το θάνατο'».

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'ο εαυτός έχει υλική μορφή, είναι υγιής μετά το θάνατο';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, μοναχοί, όταν υπάρχει δυστυχία, μέσω της προσκόλλησης στη δυστυχία, αφού προσκολληθεί στη δυστυχία, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός έχει υλική μορφή, είναι υγιής μετά το θάνατο';» «Το αίσθημα... κ.λπ... «Όχι, σεβάσμιε κύριε». «Έτσι λοιπόν, μοναχοί, όταν υπάρχει δυστυχία, μέσω της προσκόλλησης στη δυστυχία, αφού προσκολληθεί στη δυστυχία, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός έχει υλική μορφή, είναι υγιής μετά το θάνατο'». Δέκατο ένατο.

20. Η ομιλία για τον άυλο εαυτό

243. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν έχει υλική μορφή, είναι υγιής μετά το θάνατο';» Εικοστό.

21. Η ομιλία για τον υλικό και άυλο εαυτό

244. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Ο εαυτός έχει υλική μορφή και δεν έχει υλική μορφή, είναι υγιής μετά το θάνατο»... κ.λπ... Εικοστό πρώτο.

22. Η ομιλία για τον ούτε υλικό ούτε άυλο εαυτό

245. «Ο εαυτός ούτε έχει ούτε δεν έχει υλική μορφή, είναι υγιής μετά το θάνατο»... κ.λπ... Εικοστό δεύτερο.

23. Η ομιλία για τον απολύτως ευτυχισμένο

246. «Ο εαυτός είναι αποκλειστικά ευτυχισμένος, υγιής μετά το θάνατο»... κ.λπ... Εικοστό τρίτο.

24. Η ομιλία για τον απολύτως δυστυχισμένο

247. «Ο εαυτός είναι αποκλειστικά δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο»... κ.λπ... Εικοστό τέταρτο.

25. Η ομιλία για τον ευτυχισμένο και δυστυχισμένο

248. «Ο εαυτός είναι και ευτυχισμένος και δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο»... κ.λπ... Εικοστό πέμπτο.

26. Η ομιλία για τον ούτε δυστυχισμένο ούτε ευτυχισμένο

249. «Ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο»; «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... «Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο'. Όταν υπάρχει αίσθημα... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο'».

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο'; «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, μοναχοί, όταν υπάρχει δυστυχία, μέσω της προσκόλλησης στη δυστυχία, αφού προσκολληθεί στη δυστυχία, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο'». «Το αίσθημα... η αντίληψη... οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο'; «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, μοναχοί, όταν υπάρχει δυστυχία, μέσω της προσκόλλησης στη δυστυχία, αφού προσκολληθεί στη δυστυχία, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο'». Το εικοστό έκτο.

Δεύτερη επανάληψη.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Άνεμος, αυτό είναι δικό μου, αυτός είναι ο εαυτός, αν δεν υπήρχε δεν θα υπήρχε για μένα·

Δεν υπάρχει, αυτός που πράττει, αιτία, και με τη μεγάλη άποψη όγδοο.

Αιώνιος και μη-αιώνιος, και πεπερασμένος και απεριόριστος ονομάζεται·

Η ψυχή είναι το ίδιο και η ψυχή είναι κάτι άλλο, και με τον Τατχάγκατα τέσσερα.

Ο εαυτός έχει υλική μορφή, και ο εαυτός δεν έχει υλική μορφή·

Ο εαυτός έχει και υλική μορφή και δεν έχει υλική μορφή·

Ο εαυτός ούτε έχει ούτε δεν έχει υλική μορφή, ο εαυτός είναι αποκλειστικά ευτυχισμένος.

Ο εαυτός είναι αποκλειστικά δυστυχισμένος, ο εαυτός είναι και ευτυχισμένος και δυστυχισμένος·

Ο εαυτός δεν είναι ούτε δυστυχισμένος ούτε ευτυχισμένος, υγιής μετά το θάνατο·

Αυτές οι είκοσι έξι ομιλίες, διδάχθηκαν με τον δεύτερο τρόπο.

3. Το κεφάλαιο για το τρίτο ταξίδι

1. Η ομιλία για τον άνεμο

250. Προέλευση στη Σαβάττι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν, τα ποτάμια δεν ρέουν, οι έγκυες δεν γεννούν, ο ήλιος και η σελήνη δεν ανατέλλουν ούτε δύουν, στερεά σαν στύλος';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ...

«Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - οι άνεμοι δεν φυσούν... κ.λπ... όταν υπάρχει αίσθημα... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν... κ.λπ... στερεά σαν στύλος'.»

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν... κ.λπ... στερεά σαν στύλος';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Όταν αυτό υπάρχει, μέσω της προσκόλλησης σε αυτό, εγείρεται αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν, τα ποτάμια δεν ρέουν, οι έγκυες δεν γεννούν, ο ήλιος και η σελήνη δεν ανατέλλουν ούτε δύουν, στερεά σαν στύλος'.» «Το αίσθημα... η αντίληψη... οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν... κ.λπ... στερεά σαν στύλος';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Όταν αυτό υπάρχει, μέσω της προσκόλλησης σε αυτό, εγείρεται αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν... κ.λπ... στερεά σαν στύλος'.» Πρώτο.

251-274. Εικοστό πέμπτο.

26. Η ομιλία για τον ούτε δυστυχισμένο ούτε ευτυχισμένο

275. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο'; «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ...

«Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο'. Όταν υπάρχει αίσθημα... κ.λπ... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο'».

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο'; «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Όταν αυτό υπάρχει, μέσω της προσκόλλησης σε αυτό, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο'». «Το αίσθημα... κ.λπ... η αντίληψη... οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Όταν αυτό υπάρχει, μέσω της προσκόλλησης σε αυτό, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο'». Το εικοστό έκτο.

Τρίτη επανάληψη.

4. Το κεφάλαιο για το τέταρτο ταξίδι

1. Η ομιλία για τον άνεμο

276. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν, τα ποτάμια δεν ρέουν, οι έγκυες δεν γεννούν, ο ήλιος και η σελήνη δεν ανατέλλουν ούτε δύουν, στερεά σαν στύλος';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ...

«Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν... κ.λπ... στερεά σαν στύλος'. Όταν υπάρχει αίσθημα... κ.λπ... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'οι άνεμοι δεν φυσούν... κ.λπ... στερεά σαν στύλος'». «Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδική, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;» «Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό,

υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Το αίσθημα... η αντίληψη... οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδική, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;» «Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Γι' αυτό, μοναχοί, οποιαδήποτε ύλη παρελθούσα, μελλοντική ή παρούσα, εσωτερική ή εξωτερική, χονδροειδής ή λεπτοφυής, κατώτερη ή ανώτερη, μακριά ή κοντά, όλη η ύλη - 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Οποιοδήποτε αίσθημα... οποιαδήποτε αντίληψη... οποιεσδήποτε δραστηριότητες... οποιαδήποτε συνείδηση παρελθούσα, μελλοντική ή παρούσα, εσωτερική ή εξωτερική, χονδροειδής ή λεπτοφυής, κατώτερη ή ανώτερη, μακριά ή κοντά, όλη η συνείδηση - 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία.

«Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Πρώτο.

277-300. Εικοστό πέμπτο.

26. Η ομιλία για τον ούτε δυστυχισμένο ούτε ευτυχισμένο

301. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ...

«Όταν υπάρχει ύλη, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στην ύλη, αφού προσκολληθεί στην ύλη, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο'. Όταν υπάρχει αίσθημα... όταν υπάρχει αντίληψη... όταν υπάρχουν δραστηριότητες... όταν υπάρχει συνείδηση, μέσω της προσκόλλησης στη συνείδηση, αφού προσκολληθεί στη συνείδηση, εγείρεται αυτή η άποψη - 'ο εαυτός δεν είναι ούτε ευτυχισμένος ούτε δυστυχισμένος, είναι υγιής μετά το θάνατο'».

«Τι νομίζετε, μοναχοί, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδική, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;» «Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Το αίσθημα... η αντίληψη... οι δραστηριότητες... η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδική, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;» «Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Γι' αυτό, μοναχοί, οποιαδήποτε ύλη παρελθούσα, μελλοντική ή παρούσα, εσωτερική ή εξωτερική, χονδροειδής ή λεπτοφυής, κατώτερη ή ανώτερη, μακριά ή κοντά, όλη η ύλη - 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι

αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Οποιοδήποτε αίσθημα... οποιαδήποτε αντίληψη... οποιεσδήποτε δραστηριότητες... οποιαδήποτε συνείδηση παρελθούσα, μελλοντική ή παρούσα, εσωτερική ή εξωτερική, χονδροειδής ή λεπτοφυής, κατώτερη ή ανώτερη, μακριά ή κοντά, όλη η συνείδηση - 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία.

«Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από την ύλη, αποστασιοποιείται από το αίσθημα, αποστασιοποιείται από την αντίληψη, αποστασιοποιείται από τις δραστηριότητες, αποστασιοποιείται από τη συνείδηση. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται. Υπάρχει η γνώση: «στον απελευθερωμένο, υπάρχει απελευθέρωση». Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Το εικοστό έκτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Στην πρώτη πορεία δεκαοκτώ ερμηνείες·

Στη δεύτερη πορεία είκοσι έξι πρέπει να αναπτυχθούν.

Στην τρίτη πορεία είκοσι έξι πρέπει να αναπτυχθούν·

Στην τέταρτη πορεία είκοσι έξι πρέπει να αναπτυχθούν.

Τέλος της συλλογής Ντίττχι.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών. 3. Το βιβλίο των συναθροισμάτων. 3. Συνδεδεμένες ομιλίες για τις απόψεις έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org